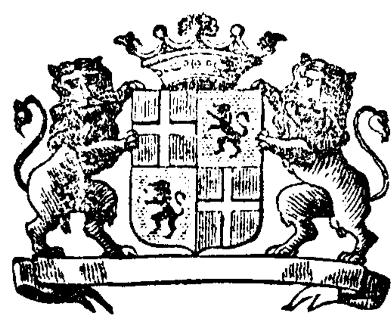
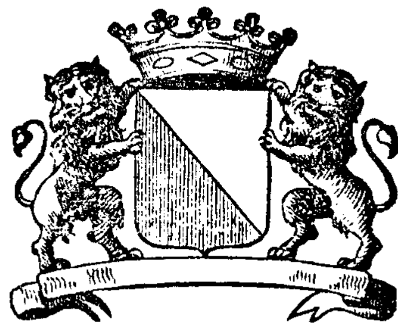
A°. 1857. N°. 287.

DONDERDAG 3 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 3 December.

Heden wordt het Parlement te Londen geopend; wij hopen tegen 3 ure *per telegraaf* berigt te ontvangen van den hoofdinhoud der openingsrede, en denken die dan bij afzondelijk berigt onzen lezers mede te deelen. Men beweert, dat de zaak der administratieve hervorming er slechts ter loops in zal worden besproken, en dat de regering bij haar plan blijft, om de zaak zelve als het maar eenigzins mogelijk is op de lange baan te schuiven. De zaak van de opheffing van het bestuur der O. I. kompanjie over het uitgestrekte rijk van Hindostan schijnt ook nog niet zoo ver gevorderd, als men reeds had gemeld.

In haar loop van het Westen naar het Oosten begint de finantiële krisis zich thans met de meest rampzalige gevolgen te Hamburg, Stockholm, in Duitschland en aan de Poolsche grenzen te doen gevoelen. De schrik is zeer groot; te Hamburg heeft men het plan, aan alle betalingen in eens af een tijd van 3 maanden uitstel te verleenen.

In Rusland heeft de bezuiniging in het leger, door het naar huis zenden van 3,000 officieren en 200,000 man troepen, aan de staatslasten en daardoor ook aan het handelskrediet eene energie gegeven, die doet vermoeden, dat de krisis er minder gevoelig zal wezen. De afschaffing der lijfeigenschap, waardoor *Alexander II* zijne regering op de meest gelukkige wijze wil kenmerken, ondervindt nog steeds bezwaren, die men door kracht en beleid wel zal weten te overwinnen. Zelfs in Rusland heeft zich de openbare meening op dit punt zoozeer geopenbaard, dat er niet aan te denken valt, de inwilliging van den nationalen wensch te lang uit te stellen.

Wat de openbare meening overigens vermag, kan blijken uit de omstandigheid, dat te Stockholm pas door de 3 standen verworpen is een regeringsvoorstel, om de straf van verbanning voor het overgaan tot de Roomsche kerk af te schaffen. De openbare meening heeft den stand der geestelijken er evenwel toe geleid een voorstel in te dienen, om aan eene kommissie de taak op te dragen in de zaak der godsdienstvrijheid in Zweden eene nadere volkomen regeling voor te stellen, en den overgang tot een ander geloof onder bepaalde vormen toe te aten.

In Zwitserland zal de Sonderbund van 1847 weder tot een geding aanleiding geven; Lucern, Zug en Freiburg hebben haar deel in de kosten van dien Bond nog niet voldaan, en zullen daarvoor door de kantons Uri, Schwijz, Unterwald en Walisserland voor het hoogste hof aangesproken worden.

Per telegraaf wordt uit Londen heden morgen berigt, dat de Koningin in hare openingstroonrede zal bespreken de herziening van het finantieel- en Indiesch Beheer, even als dien van de parlements-inrigting, terwijl zij verder de zaak der Donauvorstendommen, van de slavenhandel en van Nicaraqua behandelen, en de opheffing der Bankakte tot Februarij aankondigen zal.

Gister werd ons *per telegraaf* mededeeling gedaan van 't geen de kamerzitting 's morgens had opgeleverd en hebben wij daarvan berigt gegeven. Eerst is op voorstel van den heer *Oosting* aangenomen, de behandeling zoowel van de door de Regering voorgedragen, finantiële wetsontwerpen, als van het afschaffingsvoorstel der 9 leden uit te stellen tot na afloop van het aanstaande reces. De wet op de middelen zal intusschen, geschoeid op de leest van het thans loopende dienstjaar, worden aangenomen; later kunnen in het budget van ontvangsten die wijzigingen gemaakt worden, die aanneming van finantiële ontwerpen mogten noodig maken. — Daarna is besloten tot de in overwegingneming van het voorstel der 9 leden.

Tot Maandag zal de Kamer weder alleen in de Afdeelingen vergaderen.

— Z. M. de Koning heeft benoemd tot leden der Staatskommissie, belast met het onderzoek der jaarlijksche algemeene koloniale rekening over 1856, onder voorzitterschap van Z. Exc. den Minister van Koloniën, de heeren:

Mr. *C. van der Lek de Clercq* en Jhr. *T. A. M. A. van Andringa de Kempenaer*, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; — Jhr. Mr. *W. T. Gevers Deynoot* en Jhr. *J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer*, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; — *J. D. Graaf van Rechteren van Ahnem* en Mr. *J. T. Netscher*, leden van den Raad van State; — Mr. *J. W.* Baron *van Zuylen van Nievelt* en *O. W. Hora Siccama*, leden van de Algemeene Rekenkamer.

De kommissie zal, als sekretaris worden bijgestaan door Mr. *L. W. C. Keuchenius*, fungerend sekretaris-generaal bij het Depart. van Koloniën.

— Uit Luxemburg schrijft men aan de *N. R. Ct.* dat bij de eedsaflegging van de pas benoemde leden van den staatsraad, de prins stadhouder tot hen eene toespraak heeft gehouden, waarin hij te kennen heeft gegeven, dat hij op de vaderlandsliefde des staatsraads rekende, om, indien de regering tegen 's lands belang mogt handelen, de kroon daarop aandachtig te maken. De heer *de la Fontaine* heeft daarop uit naam zijner ambtgenooten kortelijk geantwoord.

Morgen zal de nieuwe regering in de kamer verschijnen, die door den prins-stadhouder zal worden geopend. De staadsraad zal bij die gelegenheid insgelijks tegenwoordig zijn. Algemeen noemt men den heer *Wellenstein*, oud-minister, als den man, die door den groothertog tot president der kamer zal worden benoemd. Nadat de plegtigheid der opening zal geeindigd zijn, zal er te Wolferdange groot diner zijn, waartoe de nieuwe dignitarissen alsmede de leden der kamer zullen genoodigd worden.

Er zal te Luxemburg een groot regeringsblad worden uitgegeven, dat gesubsidieerd wordt door de Regering, en zeer goedkoop zal worden verkrijgbaar gesteld.

§— Het ontwerp van wet of verlenging van den termijn tot herziening der wet op het binnenlandsch gedistilleerd, bevat het volgende eenig artikel:

De termijn tot herziening der wet op het binnenlandsch gedistilleerd, bij art. 47 der wet van den 28. Dec. 1855 gesteld, wordt met één jaar, en alzoo tot den 31. Dec. 1858, verlengd.

Uit de bij het ontwerp gevoegde memorie van toelichting blijkt, dat men in de bureaux van het departement van finantiën reeds zoover gevorderd is, dat het ontwerp van een volledig zamenstel van alle verordeningen op deze materie thans in gereedheid ligt. Bij de regering bestaat het stellige voornemen, de wets-voordragt daaromtrent in de eerste maanden van het volgend jaar bij de Tweede Kamer in te zenden.

:— Namens de Maatschappij gezegd *de Korenschoof*, gevestigd te Utrecht en ten doel hebbende het malen van meel door stoom, is aan de Tweede Kamer een adres ingezonden waarin verzocht wordt, dat, bijaldien niet te verkrijgen mogt zijn, dat in de naburige landen het meel onzer fabrieken worde ingevoerd tegen gelijke regten als door de regering nu is voorgesteld, dan het regt van invoer op 5% der waarde of, beter nog, op *f* 1 per 100 Ned. ℔ in plaats van 40 cts. te stellen.

:— Zooals men weet zijn, ten aanzien der bij de Tweede Kamer aanhangige ontwerpen nopens de geneeskunst, vele adressen ingekomen. Van onderscheidene verzoekschriften deswege is reeds gewag gemaakt. Ook vele apothekers te Dordrecht, leden van het aldaar gevestigd collegium pharmaceuticum, hebben zich daaromtrent tot de Kamer gewend. Zij erkennen, dat in het ontwerp, regelende de uitoefening der artsenijbereidkunde enz., veel is opgenomen, hetgeen tot verbetering van den apothekersstand in het algemeen leiden kan, maar de aandachtige lezing heeft hen toch aanleiding gegeven tot een aantal bedenkingen, en wel betreffende de artt. 4, 8, 9 al. 1, 14, 15, 25, 40 en 42—49 van genoemd wetsontwerp. Vooral vestigen zij echter de aandacht der Kamer op art. 19, dat de apothekers verbiedt regtstreeksch of zijdelings naar het getal van personen of voorschriften, de levering van geneesmiddelen aan te nemen. Hiermede schijnt men de zoogenaamde ziekenbussen op het oog te hebben; de aanneming van het art. zal volgens den een de vernietiging dier bussen ten gevolge hebben, terwijl anderen meenen, dat zij slechts eene verandering in den vorm zal te weeg brengen. Adressanten stellen voor, de Algemeene Ziekenfondsen als liefdadige inrigtingen, onder de uitzonderingen aan het slot van dit art. genoemd op te nemen.

59 heel- en vroedmeesters te Amsterdam, hebben mede hunne bezwaren tegen de geneeskunstwetten aan de Kamer kenbaar gemaakt en hebben verzocht, dat door haar niet zal worden gedoogd, dat de stand van heel- en vroedmeesters, ofschoon *jure* bij hare regten gehandhaafd, echter *facto* geheel zal ophouden te bestaan, enz.

Een aantal geneeskunstoefenaren te Utrecht noemen de gemelde ontwerpen strijdig met het belang van den Staat en strijdig met de waardigheid en onafhankelijkheid der geneeskunstoefenaren. Zij vereenigen zich volkomen met eene brochure van den hoogl. *B. F. Suerman* nopens die ontwerpen, stellen der Kamer voor ze niet aan te nemen, maar den Min. uit te noodigen, zoo spoedig doenlijk een nieuw ontwerp te laten in gereedheid brengen, daarbij in het oog houdende de wensch van genoemden hoogleeraar.

Eindelijk heeft de Ned. maatschappij ter bevordering der pharmacie in een uitvoerig adres de aangeboden ontwerpen beoordeeld. Het standpunt van waar zij is uitgegaan, is dat der Regering, het belang nam. der ingezetenen en de rigtige uitoefening der geneeskunst. Zij heeft hare bedenkingen omtrent het geneeskundig bestuur vooraf laten gaan, heeft daarna de wet omtrent de uitoefening der geneeskunst behandeld, voor zoover daarin bepalingen voorkomen, die op den artsenijbereider van invloed kunnen zijn, heeft zich vervolgens meer bepaald bezig gehouden met die regelende de uitoefening der artsenijbereidkunst en de handel in geneesmiddelen en heeft eindelijk nog het een en ander in het midden gebragt aangaande het onderzoek naar de bekwaamheid van aanstaande geneeskunstoefenaren en apothekers.

— Bij de Tweede Kamer zijn ingekomen adressen van vleeschhouwers te 's Hage, Leiden en Rotterdam, nopens den akzijns op het geslagt. In het verzoekschrift der vleeschhouwers te 's Hage wordt er op gewezen, dat de intrekking van de 38 opcenten op den akzijns van het geslagt en de vermindering van 4 opcenten op het kollektief zegel, een voordeel geven voor het platteland, maar niet voor de steden, waar de heffing van den akzijns op het geslagt volgens het tarief plaats heeft. Elke belasting op het geslagt is eene premie op den uitvoer, waardoor de akzijnsheffing voor den Nederlander onbestaanbaar wordt. Indien echter de kamer niet mogt goedvinden, de geheele afschaffing van den akzijns op het geslagt goed te keuren, stellen zij voor de opcenten met het kollektief zegel voor het rijk te laten behouden en art. 1 der wet van 2 Aug. 1822 (Stbl. no. 31) in dien geest te herzien, dat voor elke gulden waarde in plaats van tien, vijf centen zal geheven worden. Door dat middel zou het platteland voordeel genieten en zouden de steden niet bezwaard worden. — De slagers te Leyden dringen ten sterkste aan op eene geheele afschaffing van den akzijns. Uit het adres van de vleeschhouwers te Rotterdam blijkt, dat het verbruik van vleesch in Nederland reeds is verminderd; dat het aantal geslagte runderen gedurende de jaren 1835—1857 bedroeg gemiddeld 165,000, gedurende de laatste drie jaren (1953—1855), 136,700, dus eene vermindering van cirka 17½ pCt.; dat, bij de in aanmerking neming der vermeerdering van de bevolking met ongeveer 13 pCt., de konsumtie per hoofd met 27 pCt. of ruim nen ¼ is verminderd. Verder merken de adressanten uit Rotterdam op, dat de akzijns op het geslagt eenigermate eene premie van uitvoer is, want een rund van 500 à 520 pond betaalt aan landsen stads-akzijns *f* 29.78½, het transport naar Lon- *f* 7. Zij hadden maatregelen verzocht, om door het verminderen van de belasting het verbroken evenwigt te herstellen, doch volgens het nieuw tarief voor de steden wordt de belasting met 50 pCt. verhoogd;

— Men leest in de *Bred. Ct.*: Den 1. Dec. is de Kommissie ontbonden, welke gedurende eene maand tijds alhier is vergaderd geweest, tot het afnemen van het officiers-examen van 67 onder-officieren der drie verschillende wapens. Naar men verneemt, is de uitslag zeer gunstig en zouden aan de vereischten van het voorschrift van examen beantwoord hebben; 51

aspiranten van de Infanterie, 8 van de Kavallerie en 5 van de Artillerie, waarvan 2 voor Oost-Indië; behoudens het praktisch onderzoek, hetwelk de Kavalleristen nog te 's Hage moeten ondergaan.

— De heer *Gunning*, chemisch lektor te Utrecht, heeft openlijk bekend gemaakt, dat hij zijne lessen vooreerst sluit. Men zegt, dat de oorzaak hiervan oneenigheden zijn, welke tusschen den hoogleeraar *G. J. Mulder* en hem zijn gerezen. *N. R. Ct.*

— Een groot aantal ingezetenen te Breda heeft dezer dage eene petitie geteekend en aan het gemeentebestuur opgezonden, houdende bezwaren tegen het leveren van gas door de gemeente zelve. Met belangstelling ziet men den afloop dezer zoo veel gerucht makende zaak te gemoet.

:— Reeds vroeger is melding gemaakt van een adres uit Aarlanderveen, Alphen en andere plaatsen betrekkelijk het aanleggen van eene lijn van Leiden op Woerden, met eene zijtak van den Haag op Scheveningen. Adressanten meenen, dat deze door de regering voorgestelde weg verre de voorkeur verdient boven eene lijn van 's Hage op Gouda. Als reden daarvoor geven zij op, dat zij vertrouwen, dat het doelwit en belang van eene spoorweg-onderneming daarin bestaat: 1. om den weg daar aan te leggen, waar de meeste bevolking wordt aangetroffen; 2. dáár waar voor de onderneming de meeste voordeelen van het goederenvervoer te wachten zijn; 3. daar, waar hij met de minste, althans niet meerdere kosten dan op eene andere lijn, kan aangelegd worden; en 4. daar, waar het algemeen belang het meest door denzelven bevorderd wordt. Als aanbeveling van den aanleg van de door hen bedoelde lijn, wijzen adressanten op de uitgebreide nijverheid, landbouw en handel, die aan de lijn van Leiden op Woerden gevonden worden.

HELLEVOETSLUIS, 1 Dec. Uitgezeild den Elshout, kapt. *E. F. Bonjer*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 2 *Dec.* 0.15 El; + AP. 7.10. Gew. 4 d.
Keulen, 1 „ 2 v. 8 d. (2 v. 11½ d. Rijnl.)
Gew. ½ duim. Rijnl.

Oost-Indiën

— Van regeringswege zijn de volgende bijzondere berigten bekend gemaakt omtrent den toestand van Nederl. Indië, op den 11 Oktober jl.

Eenige met zwaar onweder gepaard gaande regenvlagen kondigden, zoo als gewoonlijk, ook dit jaar, de intrede van den westmousson aan. Deze afwisseling van temperatuur, na de felle droogte, waarvan in de vorige berigten werd melding gemaakt, is van zeer weldadigen invloed geweest op den plantengroei en den algemeenen gezondheidstoestand.

Mogen wij ons alzoo verheugen in deze gunstige wending van de weersgesteldheid, ook andere omstandigheden geven stof tot blijdschap en dragen er voor een groot deel toe bij om de rust en tevredenheid, die in sommige onzer bezittingen dreigden gestoord te worden, thans als hersteld en gehandhaafd te mogen beschouwen.

De overmoed en de aanmatigingen van den fettor van Takaip, een landschap, onderhoorig aan den keizer van Groot-Sonnebait op Timor, deden na herhaaldelijk doch vruchteloos aangewende pogingen bij den keizer om hierin verandering te brengen, reeds sedert eenigen tijd besluiten, om beiden te dier zake te bestraffen.

Verschillende omstandigheden, doch vooral de noodzakelijkheid om ten gevolge van den staat van spanning en gisting, die vroeger in de Lampongsche distrikten, in Bonie en in Palembang heerschte, onze middelen niet te zeer te verdeelen en te versnipperen, waren nogtans oorzaak dat die bestraffing telkens moest worden uitgesteld. Sedert is de expeditie naar de Lampongs naar wensch afgeloopen. Door den dood van den koning van Bonie en ten gevolge de betoonde betere gezindheid van de sedert opgetredene koningin van dat Rijk, opent zich voor onze houding op Celebes een hoopvol verschiet, terwijl ook in Palembang, naar mate een geregeld bestuur meer wortel schiet, de bevolking aan orde en veiligheid gewend raakt.

Geene reden bestond er dus, om aan den fettor van Takaip en den keizer van Groot-Sondebait, de hun sedert geruimen tijd toegedachte welverdiende tuchtiging langer te onthouden.

In de maand Julij werd dan ook, ter bevordering dezer doeleinden, eene voldoende krijgsmagt naar Timor (Koepang) afgezonden. Den 26 September ontving men per telegraaf het verblijdende berigt, dat de ons door Takaip aangedane hoon en beleedigingen op eene voor de eer onzer wapenen allezins streelende wijze gewroken waren.

Op het gebied der geneeskunde is eene belangrijke ondervinding opgedaan. Op last namelijk van den toenmaligen minister van Koloniën werden in 1850 eenige jeugdige planten en zaden naar Indië overgebragt van de Hura crepitans, te huis behoorende in Braziliè en in sommige streken van Zuid-Amerika. Door de zorg van den direkteur der kultures is die boom in Nederl. Indië verspreid, dit geneesmiddel tegen eene onder de inlandsche bevolking, menigvuldig voorkomende ziekte, de framboesia is zeer heilrijk.

De kina-kultuur bevindt zich in eenen goeden toestand. Weder zijn 35 nieuwe (te Tjiniroean uit stekken aangekweekte) boomen op Kebon Pahud in den vollen grond geplant.

Verder bevatteden de laatst ontvangen Javaberigten nog 't volgende:

De te Batavia door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* in Oost-Indië opgerigtte spaarbank, ontmoet bij voortduring ruime deelneming. — De inlagen zijn op den laatstgehouden zitdag, die op den 2. en 16. van elke maand gesteld, geklommen tot *f* 20,296, waartoe 96 inleggers hebben bijgedragen.

Men meldt van Benkoelen, van den 4. Sept.: Heden had alhier eene bijzondere militaire plegtigheid plaats. Aan den 1. luit. der inf. *F. G. Steck*, ridder der militaire Willemsorde 4. kl., werd eene eeresabel, en aan den officier van gezondheid 3. kl. *C. F. Diepenbroek*, de militaire Willemsorde 4. kl. uitgereikt als eene belooning, hun van wege en uit naam van Z. M. onzen geëerbiedigden koning voor hunne bewezene diensten, tijdens de jongste krijgsverrigtingen in de Lampongsche distrikten, geschonken. De kap. militaire komm. *B. Barneveld* overhandigde aan genoemde officieren in het, door de troepen geformeerd karré, deze eereteekens, terwijl hij de troepen in het algemeen en deze officieren in het bijzonder met eene kernachtige krijgsmanstaal toesprak.

Amboina. — Het weder was gedurende de maand Augustus gunstig.

In de *Javasche Courant* van den 29. Augustus ll. no. 69 werd reeds melding gemaakt van het vertrek van Z. M. stoomschip Etna naar Wahaai.

Den 9. Augustus begaf de goeverneur der Moluksche eilanden zich met gemeld stoomschip derwaarts, om te onderzoeken in hoever de bevolking der negorij Sawaaij zich aan verzet had schuldig gemaakt, zoomede om de zwervende alfoersche stammen, die de omstreken der hoofdplaatst onveilig maakten, te doen verdrijven.

Uit het onderzoek bleek, dat het verzet was ontstaan door geheime stokerijen van den radja van Sawaaij. Deze werd door den goeverneur uit zijne betrekking ontslagen.

De orang kaja van Beesy, die zich jegens den civielen gezaghebber ongepast had gedragen, werd voor zes maanden in de uitoefening zijner funktiën geschorst.

Geen verder verzet had plaats.

— Door den Goev.-Gen. van Neerl. Indiê zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement Benoemd: tot resid. der Zuid- en Ooster- afd. van Borneo, E. F graaf van Bentheim Teeklenburg Rheda; tot ontv. der ink. en uitg. regten te Batavia J. L. Swaar; tot kontrol. der ink. en uitg. regten te Batavia F. D. Godon; tot hoofd-commies bij de afd. schepen en pakhuizen te Batavia W. J. Brouwer; bij het bureau van den adsist.-res. voor de policie van Batavia: tot 1. kommies E. J. H. Jeekel; tot 2. kommies B. W. J. van Starkenborg Juttingh; tot advt. en proc. bij den raad van just. te Soerabaya Mr. J. A. Kooiman; tot vendum. te Grissiee W. Castens; tot havenm. te Tjilatjap J. B. Olijve Loubriat; tot ajd. van den gouv.-gen. Jhr. H. W. L. de Kock; tot onder-kommt 1. kl. bij de recherche te Batavia, J. B. A. D. Schuler; tot tijdelijk waarn. not. te Soerabaija Mr. Th. A. Klinkhamer; tot komm.-ontv. der ink. en uitg. regt. te Passaroean H. van Rijgersma; tot komm. op het residentiebureau der Zuid- en Ooster-afd van Borneo J. Cooreugel.

Bevorderd: tot kontrols. 1. kl. F. W. Sijthoff en F. Arnold Blik; tot kontrols. 2. kl. B. van Baak, G. Burnie en H. H. Haase.

Outslagen eervol uit 's lands dienst, met regt op pensioen C. van Raalten; op verzoek eervol, de 3. komm. P. E. Godefroy; de deurwaarder J. H. Muller.

In aktiviteit hersteld de onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerde opzigter 1. kl. bij 's lands burgerlijke openbare werken, E. V. J. Waersegers.

Verleend een 2jarig verlof naar Nederl. buiten bezwaar van 's lands schatkist aan Z. A. Eekhout.

Militair Departement. Benoemd tot milit. ambten. 3. kl. en spijsverzorger bij het groot milit. hospitaal te Weltevreden, S. Roos.

Bevorderd: Tot milit. ambten. 1. kl. en dir. van het groot milit. hospitaal te Willem I, L. de Scheemaker; tot milit. ambten. 2. kl. en dir. van het hospitaal te Padang, P. F. Hedderich; bij de geneesk. dienst tot offic. van gezondh. 2. kl. A. G. Wildeman en W. A. P. F. L. Zijuen Wartel; tot 1. apoth. met den rang van maj. P. J. Maier.

Ontslagen: Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. milit. dienst, de offic. van gezondh. 2. kl. L. Scheiner.

Verleend een 2jarig verlof naar Nederland aan de kapts. der inf. P. C. H. v. Vloten, J. C. W. Kern en G. Bruynis.

Marine-Departement. Benoemd bij de Goevernem. schoeners en kruisbooten, tot 1. gezagh. A. H. Kuipers; tot 2. gezagh. J. H. Meijer; tot geëmploijeerd M. P. Deibel.

Ontslagen, op verzoek, eervol, de luit. t/z. 1. kl. G. F. de Bruijn Kops,

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister deelde de Voorzitter mede dat is ingekomen een ontwerp van wet tot voorloopige vaststelling van hoofdstuk X (Oorlog) der Staatsbegrooting voor 1858. — Drukken, ronddeelen en verzending naar de afdeelingen.

Is ingekomen eene missive van den minister van Buitenl. Zaken, ten geleide van eene overeenkomst met Baden gesloten tot toelating van konsulaire agenten in onze Overzeesche bezittingen. — In handen eener komm., bestaande uit de heeren *Godefroi*, *Hugenholtz*, *v. Hoëvell*, *Mackay* en *Dirks*.

Door den minister van Buitenlandsche Zaken is aan de Kamer ingezonden een exemplaar van de Belgiesche handelsstatistiek over 1856. — Plaatsing in de boekerij.

De Voorz. deelt mede, dat de komm. van rapp. gereed is met haar eindverslag over het ontwerp nopens het regt van sukcessie en overgang. — De dag van beraadslaging over het ontwerp zal nader worden bepaald.

De heer *Bieruma Oosting* vraagt het woord, ten einde voor een oogenblik de aandacht van de Kamer op de verdere regeling van hare werkzaamheden te vestigen. In het belang van eene behoorlijke afdoening van zaken, stelt hij voor, de behandeling van de belastingontwerpen der regering en van het voorstel der negen leden wegens het geslagt, zoo de *prise en considération* daarvan wordt aangenomen, te verdagen tot na de terugkomst der Kamer, na het aanstaand winter-reces, doch alsdan moet ook de invoering van de tarieven nopens het geslagt op bepaald worden verschoven.

De minister van Financiën verzet zich niet tegen dit voorstel, maar laat de beslissing aan de Kamer over.

De heer *v. Nispen* zegt, dat, als de regering bewilligt in het uitstel der behandeling van de voorstellen, de voorstellers ook geen bezwaar hebben de behandeling van hun voorstel te verdagen.

De heer *Oosting* wenscht nog eene gerustsstellende verklaring te ontvangen nopens het voornemen van de regering, wegens de invoering van de nieuwe tarieven betrekkelijk het geslagt.

De minister antwoordt, dat het de bedoeling der regering is, niets te prejudiciëren en dus ook de invoering van de gewijzigde tarieven nopens het geslagt voorloopig achterwege te laten.

Het voorstel van den heer *Oosting* wordt daarop zonder stemming aangenomen.

Daarop is aan de orde de beslissing over de *prise en considération* betrekkelijk het voorstel der negen leden tot afschaffing van den akcijns op het geslagt.

De heer *v. Nispen* antwoordt op eenige aanmerkingen, welke bij het onderzoek in de afdeelingen zijn gemaakt.

De heeren *Schimmelpenninck v. d. Oije* en *de Kempenaer* verklaren zich tegen het in overweging nemen op dezelfde gronden als reeds bij het onderzoek in de afdeelingen zijn aangevoerd.

De heeren *Reinders* en *Mackay* verklaren zich in tegenovergestelden zin, terwijl de heer *van Zuylen van Nyevelt* de heeren *Schimmelpenninck v. d. Oije* en *de Kempenaer* nog beantwoordt.

De minister van Financiën zal zich niet regtstreeks mengen in de vraag over de *prise en considération*, maar, geroepen om eenige opheldering te geven, moet hij verklaren, dat de regering haar voorstel, om de 16 millioen uit de dienst van 1857 te bestemmen tot dekking van uitgaven der dienst van 1858, niet heeft opgegeven; de regering heeft wel toegestemd, dat alles in *status quo* blijft, maar zij kan op dat voorstel terug komen, en bij eene latere wijziging der wet op de middelen kunnen zeer goed die 16 millioen aan de dienst van 1858 worden toegevoegd; overigens moet hij opmerken, dat, als men spreekt over al die millioenen, men niet uit het oog moet verliezen, dat die niet alle in kas zijn. Van de 39 millioen uit de opbrengst der produkten in 1857 zijn op dit oogenblik maar in kas 22 millioen, bestemd: 1°. 15 millioen voor de gewone bijdragen uit de O. I. baten over het loopende dienstjaar, en 2°. 7 millioen tot amortisatie, krachtens de onlangs aangenomen wet, maar van de 16 millioen is nog niets in kas aanwezig.

De heer *Dullert* moet evenwel opmerken, dat de Handelmaatschappij à kontant verkoopt, en dat er provisie wordt betaald voor *delcredere;* daaruit meende hij dat mogt worden afgeleid, dat het geld in kas is.

De minister antwoordt, dat er ja à kontant verkocht wordt, maar dat het altoos eenigen tijd duurt eer het geld binnenkomt.

Niemand meer het woord vragende, wordt in stemming gebragt de vraag of het voorstel der negen leden tot afschaffing van den akcijns op het geslagt in overweging zal worden genomen.

Die vraag wordt met 56 tegen 7 stemmen bevestigend beantwoord; tegen stemmen de heeren *Schimmelpenninck v. d. Oye*, *de Kempenaer*, *v. Asch v. Wijck*, *Hoffman*, *v. Lijnden*, *Schimmelpenninck* en *Hoekwater*.

De komm. voor de verzoekschriften brengt hierna rapport uit op eenige in hare handen gestelde adressen, die ter griffie zullen worden nedergelegd.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergad. gescheiden tot aanstaanden Maandag, des morgens ten 11 ure, als wanneer aan de orde zijn de ontwerpen van wet: 1. tot wijziging van hoofdstuk VIII (*marine*) der Staatsbegrooting voor 1857, en 2. tot vaststelling van een tijdelijken maatregel nopens de heffing van regten op den in- en uitvoer.

S P A N J E.

MADRID, 28 November.

De geboorte van een zoon der Koningin, en dus van een troonopvolger, doet zeer zeker het plan afspringen, dat sedert geruimen tijd reeds bestaat, om de infante, de zesjarige dochter van *Isabella II* en en tot dusverre haar eenig kind, uit te huwen aan den oudsten zoon van graaf *de Montemolin*, ten einde door deze echtverbindtenis een einde te maken aan de geschillen, die sedert den dood van *Ferdinaud VII* zijn gerezen, en aan de uitsluiting van don *Carlos*, die, krachtens de bij het huis *Bourbon* steeds gevolgde wet op de troonopvolging, had behooren te regeren. De konstitutionnelen oordeelen, dat 's prinsen geboorte *Isabellaas* troon bevestigt, maar het is mogelijk, dat dit feit de voor een oogenblik ingeslapen oppositie van de partijgangers van don *Carlos* en zijner afstammelingen op nieuw zal opwekken. Eene gebeurtenis, in andere landen een onderpand van duurzaamheid, zal dus in Spanje nieuwe zaden van tweedragt kunnen strooijen.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN, 30 November.

In de uren, voor het houden van de Beurs bestemd, zullen hier veranderingen ingevoerd worden. De avond-Beurs is afgeschaft; geene minderjarigen mogen op de Beurs worden toegelaten. De entrée op de Beurs is op 100 fl. jaarlijks gesteld, en zullende agenten elk 15,000 fl. burgtogt moeten stellen.

De direkteur en de professoren van onze vee-artsenijschool hebben uniformen bekomen.

— 2 *Dec.* Met. 5 pCt. $80^{7}/_{8}$; Nat. $83^{1}/_{2}$; Bank. 975; Credit Anst. 195; Noord-Bahn akt. 177; O.-Fr. Spoorw. akt. $277^{1}/_{4}$; Saltzb. Sp. akt. $100^{1}/_{8}$; Lomb. Ven. $98^{1}/_{2}$; W. op Lond. 10.34; Zilv. $8^{3}/_{4}$; G. $10^{1}/_{2}$.

BERLIJN, 1 December.

Sedert eenigen tijd is te Berlijn eene menigte valsche twee-thaler stukken in omloop. Zij zijn zóó kunstig gemaakt, dat zelf de meest scherpziende er mede bedrogen kan worden. Zij zijn alleen te herkennen aan het holle geluid, dat zij geven, wanneer men ze op eene tafel werpt.

Er heerscht hier een griep, die half Berlijn heeft aangestoken. De ziekte baart geen gevaar, maar ze is slechts lastig.

BERLIJN, 2 December.

Uit Stokholm meldt men per telegraaf van maandag namiddag, dat de handelhuizen *Johns* en *Co.*, *John Berger*, *Stroohmberg en Zoon*, *Menik* en anderen hunne betalingen hebben gestaakt. De Krediet-vereeniging zou heden hare werkzaamheden beginnen. De gemoederen waren zeer geschokt.

HAMBURG, 1 December.

De prijs der publieke fondsen blijft nominaal. Er zijn wel kontanten voorhanden, maar niemand wil ze loslaten. Morgen verwacht men maatregelen van de Burger-bijeenkomst.

E N G E L A N D.

LONDEN, 1 December.

De *Times* wijdt een uitgebreid artikel van Indië en de Ind. kompanjie; het blad zegt, dat het bestuur niet zoo slecht is geweest, als men wel heeft beweerd maar op zoo grooten afstand is en het zal altijd moeijelijk blijven een zoo enorm rijk in alle deelen even goed te bestieren. Trouwens mag men niet vergeten, dat mannen als de *Lawrence's*, *Wilson*, *Nicholsen*, *Outram*, *Neill*, *Chamberlain*, *Eyre*, *Greathead* en $^{9}/_{10}$ van de helden, in wier bezit Engeland zich thans beroemt, in de dienst der kompanjie zijn gekweekt; een bewijs, dat zij geschikte mannen wist te kiezen. Men kan niet meer bekwaamheid, meer ijver, meer moed verlangen, dan de ambtenaren der kompanjie over 't algemeen betoonden. Maar het Indiesch bestuur had geene vastheid genoeg, omdat het verdeeld was tusschen de *Board of Control*, den goev. generaal en den Raad van Calcutta, en omdat men altijd te doen had met somtijds weêrbarstige inlandsche vorsten en een niet geheel te vertrouwen leger. Nu de handvol dapperen in Indië het gezag weldra zal hersteld hebben, de overmoedige vorsten hunne zwakte gevoelen zullen en de oproerige Cipaijers hun straf zullen hebben bekomen, mag men er op staat maken, dat het zoo veel te gemakkelijker zal worden, een krachtig en goed bestuur in Indië te hebben. Engeland zal daartoe op eigen krachten steunen, en des te zekerder voor het welzijn kunnen zorgen van de aan zijn oppertoezigt toevertrouwde millioenen.

Het vooruitbrengen van de Leviathan is dezen ochtend met goed gevolg voortgezet. Toen men begon, was het schip 23 voet 4 dm. aan den voor- en 21 voet 4 dm. aan den achtersteven vooruitgebragt. De hydraulische persen werden gedurende den ochtend aan het werk gehouden, en de beweging van het schip was gelijkmatig en voortdurend, waarbij het in iets minder dan eene minuut telkens een duim vooruitschoof, en zelfs op sommige tijden een duim in de 45 sekonden vooruitkwam. Toen, ten 1 ure het werkvolk ging schaften, was het schip in het geheel 34 voet en 5 duim aan den voor- en 35 voet 3 duim aan den achtersteven vooruitgebragt. Men zal het vaartuig thans op dezelfde wijze van de helling vooruit schuiven tot het te water ligt. De werkzaamheden werden door den heer *Brunel* en kapt. *Harrison* bestuurd, en op den grond, waar het vaartuig zich nu bevindt, staat het water slechts vier duim beneden de kiel. Na dat het schip een kleinen afstand vooruit gebragt was, werd de plaats onderzocht, waar het zoo lang op had gerust, en men heeft gevonden, dat het metaal door de drukking niet geplet was, en evenzeer dat de wrijving van de eene ijzeren oppervlakte op de andere bijlang geene zoo groote uitwerksels heeft gehad als men wel had gedacht.

Da Kamer van koophandel te Glasgow heeft besloten, aan het Parlement eene petitie in te zenden, waarin verklaard wordt, dat de grenzen, binnen welke de cirkulatie der banknooten van de Engelsche bank door het statuut van 1844 beperkt is, ongenoegzaam zijn voor de tegenwoordige behoeften van den handel des lands, welke eene veel uitgebreider uitgifte vordert, en dat het monopolie, door de bank uitgeoefend, en ook de regelen, welke men ten aanzien der cijfers van het diskonto volgt, voor de algemeene zaken des lands nadeelig zijn; en dat men derhalve voorts bij dat verzoekschrift het afschaffen of wijzigen zal vragen van de wetten van 1844 en 1845, waarbij de uitgifte der bankbilletten wordt geregeld.

— 2 *Dec.* Gec. $91^{1}/_{4}$; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. $25^{1}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. $105^{1}/_{2}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $95^{1}/_{2}$; Holl. 4 pCt. 96; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. 76; Sard. 5 pCt. 85; Mex. $19^{3}/_{8}$.

F R A N K R I J K.

PARIJS, 1 December.

Er is weêrsproken, dat er tusschen de Pausselijke en de Fransche regering eene spanning zou heerschen; is werkelijk de betrekking tusschen beiden welwillend, dan heeft men grond te verwachten, dat de Paus eindelijk een anderen weg zal inslaan, en niet zal vergeten wat indertijd de prins-president *Napoleon* omtrent Italië aan *Edgar Neij* schreef, en dat de tegenwoordige keizer *Napoleon* nog altijd verlangt, dat in 't belang van 't Italiaansche volk zal geschieden.

Heden zijn de slagtoffers van onder de puinhoopen van de voorpoort van het fort van Vincennes opgedolven ter aarde besteld. De keizer had 600 fr. gegeven voor de soldaten, die de opdelving hadden gedaan. Deze hebben die som voor een monument op het graf hunner wapenbroeders bestemd. — Eene andere indrukwekkende ter aarde bestelling was heden die van den jongen graaf *C.*, die in een duël gevallen is tegen een officier. De officier had in drift zich eenige harde woorden laten ontvallen jegens den graaf. Later heeft hij, reeds in een paar duels gelukkig geweest, zooveel exkuses willen maken, als de uniform hem slechts toeliet; de getuigen van den graaf waren echter niet tevreden te stellen, en het duel had toen den ongelukkigen afloop, dat de beleedigde persoon werd gedood. De officier zal waarschijnlijk niet vervolgd worden; de getuigen van den graaf hebben Parijs verlaten. Het is te bejammeren, dat duel-getuigen in den tegenwoordigen tijd, waarin het duel reeds zulk eene abnormiteit is, zoo slecht hunne roeping kennen en door eene te ver gedreven ligtgevoeligheid het leven alzoo in de waagschaal stellen van hem, wiens belangen zij geroepen zijn op redelijk-menschelijke wijze te behartigen.

Het leggen van den kabel voor de telegraaf, die Sardinië met Malta zal verbinden, is met het beste gevolg afgeloopen. De Elba, die den kabel aan boord had, en gesleept werd door de stoomboot Blazer, is, vergezeld van de korvet Desperate, den 27. Nov. des morgens te Malta aangekomen; de kabel was in den nacht van 17. op 18. Nov. vastgehecht in de baai St. Georges, ongeveer op 5 mijlen afstand van La Valette.

De heer *Guizot* is hier van Val-Bicher gekomen, om de uitgave van zijne *Mémoires* te regelen. Het eerste deel loopt van 1815 tot 1830; in 't geheel zullen er vijf deelen zijn, die tot 1848 zullen gaan.

Bij de laatste telling in 1856 had Frankrijk 20,351,628 landbouwers, 2,094,371 fabriekanten en hunne werklieden, 7,810,144 kunstenaars en kleine industriëlen, 3,991,026 renteniers, ambtenaren en geletterden, 753,405 dienstboden en 782,496 niet geklassificeerden.

— 2 *Dec.* Rente kont. 90,70; op tijd 3 pCt. 67,65; Fr.-Oost.-Spoorw. 667; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{3}/_{4}$; 3 pCt. $36^{7}/_{8}$.

MARSEILLE, 1 December.

Uit de Levant zijn alhier aangebragt 12 millioen franks aan geld, 4 millioen uit Egypte, $2^{1}/_{2}$ millioen uit Italië, 3 uit Spanje en 500,000 fr. uit Algerie.

De Vanguara wordt morgen alhier verwacht met de mail van Australië, door de Simla te Suez aangebragt. De berigten uit Sijdneij zijn van den 15. Okt. en uit Melbourne van den 11 Okt. Het sterke kasteel Oomine Cassio is in den nacht van den 28. op den 29. Sept. ingestort. De handel te Melbourne was kwijnende. Te Sydneij was geld voorhanden; en waren tot 1 Okt. 10407 oncen stofgoud aangevoerd. De markt was er beter: wol vast van prijs. Het ontwerp van wet op de grondeigendommen is door de 2de Kamer van Melbourne aangenomen, doch door de Eerste Kamer verworpen. Het ontwerp van wet nopens de ijzeren spoorwegen in Australië was door de Kamer bekrachtigd.

De laatste tijdingen uit Konstantinopel zijn van den 20. Nov. Op de Turksche markten was het koorn overal dalende. In de Zwartezee hadden zware stormen gewoed, en was men in den beginne ongerust over het lot van 50 vaartuigen, die uit Odessa en uit de Donauhavens waren uitgeloopen; doch de meesten hebben den Bosphorus kunnen bereiken.

B E L G I E.

BRUSSEL, 2 December.

De voorbereidende maatregelen voor de aanstaande verkiezingen worden hier met ijver voortgezet. Voor Brussel zijn als kandidaten der liberale partij aangewezen de heeren *Verhaegen*, *Thiefry*, *Goblet*, *Rogier*, *Orts*, *Previnaire*, *Anspach* en *Dubus* uitvallende leden, en als 9e kandidaat de burgemeester *de Brouckère*, die 274 stemmen bij de liberale kiesvereeniging bekwam, terwijl de heer *de Fré* er 193 verkreeg. — Te Gend zijn tot kandidaten gekozen door de liberale partij de heeren *Manilius* en *van den Peereboom* uitvallende leden, en verder de heeren *Jacquemyns*, *v. d. Stichelen*, *Neyt*, *de Bast* en *Demeulemeester*; — terwijl de klerikalen stelden de heeren *Delehaye*, *de Kerckhove*, *v. Tieghem* en *Desmet* uitvallende leden en verder de heeren *Surmont*, *Debaets* en *Casier-Legrand*. — Te Luik zijn gesteld door de liberale partij de uitvallende leden *Frère Orban*, *Delfosse*, *Lesoinne*, *Deliège* en *de Bronckart*.

Te Brussel en Luik schijnen de klerikalen zelfs geene tegenkandidaten te durven stellen.

Op nieuw zijn belooningen geschonken aan de leden van het garnizoen te Antwerpen, die bij de opdelving der onder het ingestorte entrepôt aldaar zich zoo ijverig hebben betoond; een kaptein, een luitenant, een sergeant en twee mineurs zijn tot ridders van de Leopoldsorde benoemd; terwijl nog 8 de gouden, aan 3 de zilveren medailje en eervolle melding aan een aantal anderen is verleend.

ADVERTENTIËN.

Koffijhuis Metalen Kruis.

*** *VRIJDAG* en *ZATURDAG* 4 en 5 *Dec.*, **Soirée Amusante**, door L. K. MAJU, (voor de Eerste maal binnen deze stad werkzaam), bestaande in wezentlijke *Tours d'Adresse*, *Mimische Vertooningen*, enz. *Aanvang* 8 *ure*.

W. C. VAN NUUS.

*** Wordt aangeboden een PIANINO in Palissanderhouten kast, voor *f* 245, een dito in Mahoniehouten kast, à *f* 200, beiden driesnarig, benevens een zes octaaf VIERKANT à *f* 45.

Domkerkhof. J. H. LEBBE.

*** Een **Loodgietersknecht**, onder Attest van bekwaam- en eerlijkheid, niet in Utrecht werkzaam zijnde, duurzaam werk verlangende, adressere zich *franco* onder letter R. bij den Boekverkooper W. MAARSCHALKERWEERD te Utrecht.

HYDRAULIQUE STOVEN,

*** Verkrijgbaar te Utrecht bij DEKKING en bij L. J. R. BOSCH in de Lijnmarkt, en in de Dépôts in de andere steden.

NUTTIGE EN WETENSCHAPPELIJKE St. NICOLAASGESCHENKEN.

*** Bij TH. FINGER, Pausdam, zijn voorhanden: PASSERDOOZEN, MICROSCOPEN, STEREOSCOPEN met plaatjes, als ook THERMOMETERS en BAROMETERS, TOONEELKIJKERS, BRILLEN en meerdere *Physische Instrumenten*.

*** De ondergeteekende verwittigt zijne geëerde Stadgenooten, dat bij hem te verkrijgen is, beste **Boter Letters** à 70 Cts. de 5 ons.
St. Nicolaas de beste à 50 Cts. de 5 ons.

W. J. VERDONK, Schoutensteeg.

J. D. NOLET,

Ganzenmarkt,

*** heeft ontvangen voor *ST. NICOLAASGESCHENKEN*, eene groote keus NIEUWIGHEDEN, alsmede eene ruime sortering KINDERSPELEN.

*** De in het voorgaande jaar met zoo veel graagte ontvangene

Geparfumeerde KALENDER

is voor **1858** mede alom verkrijgbaar à 50 Cts.

OESTER, ZEEKREEFTEN, ZALM en CASTANJES BERIGT.

*** A. VAN BROEKHUYZEN, in de Lijnmarkt te Utrecht, heeft heden weder aangekregen eene EXTRA partij versche TEXELSCHE, ZEEUWSCHE en ENGELSCHE OESTERS; levende ZEEKREEFTEN; vette gerookte WINTERZALM opregte *Bergsche Anchovisch*, *Engelsche Bokking;* fijnzoute, gemarineerde en Bootsmans *Winterharing*, beste blanke gebeukte *Leng* en *Rond Stokvisch; Sardines* à l'Huile; geconserveerde *Kreeften*, groote *Spaansche Castanjes* à $12\frac{1}{2}$ Cts. en de kleine à 8 Cts. de 5 ons. *Malagasche Citroenen;* en alle soorten van *Minerale Wateren;* echt *Pilnauer Bitterwater* en fijne *Engelsche Bieren*, alsmede echt *Kitsinger Beijersch Bier*.

*** Wie zijne Kagchels, Haarden en Fournuizen glanzend zwart wil hebben, en voor roest en brandvlekken bewaren wil, neme het

Glaced Fer of IJzerglans.

van H. G. K. VAN OMMEREN, te Arnhem, die tot waarborg der echtheid de busjes en biljetten onderteekent; en te Utrecht alleenlijk verkrijgbaar gesteld bij

M. J. C. Ham, Choorstraat.	P. A. Buijtendijk, Voorstraat.
J. C. Voogd, Waardpoort.	J. J. L. van Haarlem, Vreeb.
Rodelstarte, Neude.	Rinkhuizen en Herminghuizen, 't Wijestraat.
Vianen, D. J. J. Klerk.	

Aanvraag om Dépôts op plaatsen in de provintie Utrecht, waar het nog niet gevestigd is, franco bij M. J. C. HAM.

*** De ondergeteekende maakt aan het reizend publiek bekend, dat hij van af 1 December 1857, elken Dingsdag van *Barneveld* naar *Veenendaal* vice versa, in verband met den eersten Spoortrein zal rijden, met een Wagen, welingerigt voor Passagiers en Goederen, welke na aankomst van den vierden trein zal afrijden bij den Heer FLOOR, Logementhouder *in de Klomp*, zijnde bij te Veenendaal gestald bij de Wed. *B. van Altena*.

B. BLOK.

*** **VAN DER MEER & VERBRUGGEN**, Boekhandelaars te Rotterdam, hebben uitgegeven en alom verzonden:

EEN PAPIEREN NOODMUNT.

De Gustaaf-Adolf-Vereeniging,

AANBEVOLEN DOOR

Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.

Ten voordeele der Vereeniging. *Prijs* **30** *Cents.*

*** Door de GEBROEDERS BELINFANTE, te *'s Gravenhage*, is verzonden de *eerste aflevering* van den

BAZAR,

HET GOEDKOOPSTE EN NIEUWSTE TIJDSCHRIFT,

VOOR

Dameshandwerken en Modes.

In de jaarlijks verschijnende 12 afleveringen zullen een groot aantal afbeeldingen der **modernste Handwerken** en **Toiletbenoodigdheden. Borduur-, Haak-, Brei-** en **Tapisseriepatronen**, benevens eene naauwkeurige **Beschrijving** tot **zelfvervaardiging** gegeven worden, alsmede 12 geklenrde Parijsche **Modeplaten** en 4 groote **Patronen**, om na te knippen, de gezamenlijke **Dames-** en **Kindergarderobe** omvattende. Deze moderne patronen, in de natuurlijke grootte geteekend, zullen in afbeelding en beschrijving zóó duidelijk zijn, dat ook de ongeoefendste hand in staat is, daarna een **net kleedende** en **moderne Mantille, Kleedje**, enz. enz. te knippen en te vervaardigen, terwijl bovendien een aantal **Mededeelingen** en **Recepten**, zoo voor het huishouden als het toilet, den inhoud zal verrijken.

VOOR *f* 6.50 IN PLAATS VAN *f* 10.

Nicolaas Beets, Paulus, in de gewigtigste oogenblikken van zijn leven en werkzaamheid voorgesteld.

PRACHT-UITGAVE IN ROIJAAL KWARTO FORMAAT, KEURIG GEBONDEN EN VERGULD OP SNEÊ, MET FRAAI VIGNET IN STAAL EN TIEN UITMUNTENDE STAALGRAVUREN.

VOOR *f* 8.75 IN PLAATS VAN *f* 14.

Apostelen en Profeten, Dichterlijk Album.

JOHANNES DE DOOPER, door A. J. DE BULL; MATTHEUS, door J. P. HASEBROEK; MARKUS, door J. J. L. TEN KATE; LUCAS, door C. W. VAN DER POT; JOHANNES DE EVANGELIST, door A. J. DE BULL; PETRUS, door N. BEETS; PAULUS, door H. J. SCHIMMEL; ANDREAS, door S. J. VAN DEN BERGH; STEFANUS, door R. BENNINK JANSSONIUS; THOMAS, door B. TER HAAR; BARNABAS, door J. J. L. TEN KATE; DAVID, door I. DA COSTA; SALOMO, door J. VAN LENNEP; JESAJA, door H. J. SCHIMMEL; EZECHIEL, door I. DA COSTA; MALEACHI, door S. J. VAN DEN BERGH.

Dit heerlijke Prachtwerk, rijk gebonden en verguld op sneê, met 16 keurige Staalgravuren, in roijaal Kwarto Formaat, zal door **J. H. VAN DER BEEK**, Reguliersbreestraat, het 4de Huis van de Botermarkt, te Amsterdam, op franco aanvrage en à contant worden afgeleverd.

*** De Vrouw van JAN SCHUT, Kleermaker te Elst in de Betuwe, had na het kraambed een ongemak gekregen en leed vooral aan verstoppingen, waartegen alle middelen werden aangewend, maar niets baatte, zoodat men haren dood te gemoet zag. Toen heeft zij als laatste redmiddel de REVALENTA gebruikt, en binnen vijf dagen kreeg zij weder geregelden afgang en was spoedig geheel hersteld.

Door de spijsverteringsorganen te versterken, derzelver verrigtingen te regelen en het bloed te zuiveren, geneest DU BARRY'S REVALENTA de volgende ziekten:

Verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, koortsen, stuipen, vloed, zinkings, slijm, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, vernaauwingen, maagkanker, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en minst kostbare wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtgevend kan zij alle andere spijzen vervangen. Men bereidt ze op verschillende wijzen voor ontbijt, tusschenuurtje, middagmaal en avondeten. Een maaltijd kost slechts $6\frac{1}{2}$ à 10 Centen, al naar gelang men eene groote of kleine Bus neemt.

Amsterdam Verkoophuis.	Utrecht *T. Uhlenbroek* Choorst.
Amersfoort, *G. C. T. vd. Roemer.*	„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.
„ Gebr. *Bruning.*	„ *P. J. Hunck*, „
„ *A. H. v. Ruijven.*	Veenendaal, *C. L. Dubois.*
Baarn, Wed. *Petersen Nobbe*	Vianen, *M. A. Verkerk.*
„ *E. v. Dapperen.*	Wijk bij Duurst., Wed. *C. Zorn.*
Bodegraven, *B. E. C. Schlatman.*	IJsselstein, *J. J. Greenhoff.*
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*	Zeist, *C. G. Adlung.*
Utrecht *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	en in de bekende dépots in de andere steden.

Marktberigten.

Wijk bij Duurstede, 2 Dec. Tarwe van *f* 8,75 tot *f* 9,25. Beste dito van *f* 10,00 tot 11,00. Rogge van *f* 7,00 tot *f* 7,25. Boekweit van *f* 8,00 tot *f* 8,25. Haver van *f* 5,00 tot *f* 5,50. Paardenboonen van *f* 8,00 tot *f* 8,40. Witte Erwten van *f* 8,50 tot *f* 8,80. Boter de 5 Ned. Onzen van 50 tot $52\frac{1}{2}$ cents. Hoendereijeren de 100 stuks *f* 5,50.

Er was meer kooplust als vorige martstdagen.

Schiedam, 2 Dec. Granen. Verkocht: Gerst, 130 Q Coursche *f* 185 kont.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 13,00. Jenever id. *f* 18,50. Amsterd. proef *f* 19,75 zonder de belasting. Spoeling *f* 2,20 per hectol.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnebu…*)

Dec.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. Q						
2	2	zw.	1.0	766.31	50.0	+ 8.1	0.93	0	Bewolkt.
	10	z.	4.0	66.39	45.7	+ 5.9	0.95	0	Bijna hel…
3	8	zzo.	1.5	63.33	39.0	+ 0.5	0.94	0	Ligt bewo…

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 2 December 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{5}{8}$	$61\frac{1}{8}$	[illegible]
dito dito	3	„	$73\frac{5}{8}$		
dito dito	4	„	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{3}{8}$	[illegible]
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$	„	88		
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	„	$139\frac{1}{4}$	140	[illegible]
BELGIË.					
Certifik. Adm. B. bk.	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$49\frac{5}{8}$		
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	pCt.	50		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$24\frac{3}{4}$	$24\frac{7}{8}$	[illegible]
Binnenl. Schuld	3	„	$36\frac{1}{1}$	$36\frac{5}{16}$	[illegible]
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$43\frac{1}{4}$	$43\frac{5}{16}$	
dito 1856	3	„	$42\frac{9}{16}$	$42\frac{11}{16}$	[illegible]
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$102\frac{3}{4}$	$102\frac{7}{8}$	[illegible]
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$101\frac{5}{8}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	$90\frac{7}{8}$		
Certifikaten 1840	4	„	$83\frac{1}{2}$		
Cert. bij *Stieglitz*	4	„	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{2}$	
„ „ N.	4	„	81		
dito 5e Serie	5	„	$93\frac{3}{4}$		
dito 1855 6e Serie	5	„	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{3}{4}$	[illegible]
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	$93\frac{3}{4}$		
Cert. van Assign.	6	„	$68\frac{1}{2}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			$149\frac{1}{4}$	$149\frac{3}{4}$	
Obligatien	4	pCt.	76		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	„	$70\frac{7}{16}$	$70\frac{3}{4}$	[illegible]
Oblig. Renue Am.	5	„	$84\frac{1}{4}$	$84\frac{7}{16}$	[illegible]
dito dito Nat. 1854	5	„	$72\frac{3}{4}$	$73\frac{1}{8}$	[illegible]
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$36\frac{15}{16}$	37	
BRAZILIË.					
Geldl. 1824, £ 100	5	pCt.	$96\frac{1}{2}$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 287 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijken Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 26 November.

Voorzitter mr. *W. M. J. van Dielen.*

Wegens ongesteldheid van den sekretaris wordt het sekretariaat waargenomen door den heer mr. *Hooft Graafland.*

Tegenwoordig zijn 19 leden. Afwezig met kennisgeving de heer *Jongeneel*, zonder kennisgeving de HH. *Schuurman, Karsten, v. Veersen, Ackersdijck, v. Hoytema, Kien, Mulder, v. Cleeff* en *Metelerkamp.*

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

Aan de orde is de beraadslaging over de begrooting voor de stads aalmoezenierskamer over 1858.

De heer *de Muralt* zegt, dat hij onder de ontvangsten op deze begrooting eene som pro memorie heeft uitgetrokken gevonden, ten laste van het fonds van St. Katherijne. Niet ten volle bekend met de betrekking, die tusschen dat fonds en de Kamer bestaat, heeft hij bij een onderzoek naar de Gods- en gasthuizen o. a. gevonden, dat verschillende konventen hier ter stede de verpligting hadden tot het doen eener jaarlijksche uitkeering aan de aalmoezenierskamer. In hoeverre die uitkeeringen nog aan de aalmoezenierskamer regtens moeten gedaan worden, kan Spr. natuurlijk niet beslissen, maar hij zou toch meenen, dat als er kwestie over is, de aalmoezenieskamer die zaak ter kennisneming en verdere beoordeeling aan den Raad der stad moest onderwerpen, en niet de zaak voor zich uitmaken. Het is de Raad, die over de geldelijke aangelegenheden moet oordeelen, en zoo noodig de nakoming van verpligtingen zou moeten vorderen. Hij zou daarom in overweging geven, de aalmoezenierskamer uit te noodigen, om den Raad kennis er van te geven, als er weder moeijelijkheden over eenige uitkeering mogten komen, terwijl hij gaarne voor 't oogenblik inlichting erlangde, omtrent den stand dezer zaak

De heer *v. Dielen* antwoordt, dat deze zelfde zaak reeds herhaaldelijk vroeger in den raad ter sprake is gebragt; het is trouwens eene oude kwestie, waarin het provinciaal bestuur betrokken is, met hetwelk over de aangelegenheid drukke brefwisseling is gehouden. Men heeft in der tijd getracht de zaak te schikken en tot een goede regeling te brengen, maar dat heeft niet mogen gelukken. De zaak is op zich zelve zeer kwestieus, zoodat het hem zeer onraadzaam zou schijnen een regtsgeding er over te beginnen. Wil de raad de zaak nader behandelen, het is hem goed, maar hij zou meenen, dat daarom de begrooting toch vooreerst kan worden goedgekeurd.

De heer *de Muralt* erkent, niets op de begrooting te hebben aan te merken; hij meende echter aanmerking te moeten maken op deze post voor memorie, en hij zou een nader onderzoek der zaak zeker wenschelijk achten; tot het beter goed begrip der zaak door de tegenwoordige raadsleden, zou hij gaarne de zoo even genoemde gevoerde briefwisseling aan den raad ter inzage verleend zien.

De heer *Boer* meent, in zijne bijzondere betrekking tot de Aalmoezenierskamer, in deze eenig licht te kunnen geven. In de kamer heeft de zaak herhaaldelijk een punt van naauwgezette overweging uitgemaakt; bij een onlangs op nieuw ingesteld onderzoek is het aan de leden der kamer gebleken, dat er geenerlei regtsgronden zijn, om de voor memorie uitgetrokken som van 't St. Katherijne fonds meer te vorderen. Spr. meent, dat het hier echter niet de goede gelegenheid is, om verder over deze zaak te spreken, en hoopt derhalve, dat de gegeven inlichtingen vooreerst hier voldoende geacht worden.

De heer *Schuller* heeft nog eene opmerking op de begrooting. Door den Raad is namelijk beslist, dat de bussen van stadswege voor onderscheiden armen op verschillende plaatsen geplaatst, zullen worden opgeheven, en toch vindt hij op de begrooting nog een hoofd voor de opbrengst van twee bussen van de Aalmoezenierskamer, op de begraafplaats en in den Uil. Dit zou Spr. wenschen te zien wegvallen. Verder is er in de begrooting nog sprake van renten eener schuld van de stad; het schijnt Spr. thans minder juist, na de nieuwe inrigting van de Aalmoezenierskamer nog van eene schuld der stad te spreken; de Aalmoezenierskamer is thans eene geheel stedelijke inrigting geworden, en de schuld is dus als vervallen te beschouwen, omdat krediteur en debiteur één zijn geworden; hij maakt daarom wel geen bezwaar tegen deze begr., maar hij gelooft op dit punt de opmerkzaamheid der leden van de Aalmoezenierskamer te moeten vestigen, om bij eene volgende begr. dit anders in te rigten.

De heer *Boer* zegt, dat het hoofdstuk der genoemdë bussen van zelf van de begr. zal afvallen, na de beslissing van den raad omtrent de armenbussen; deze begr. is echter opgemaakt voor dat het raadsbesluit in dit opzigt gevallen was, van daar dat het hoofdstuk er nog op voorkomt. — Wat de andere zaak betreft, Spr. moet opmerken, dat bij de Aalmoezenierskamer niet als eene stedelijke kommissie beschouwt; ze heeft zelfs eigen bezittingen, en er schijnt dus geenzins van schuldvermenging hier sprake te kunnen wezen. Ook dit punt acht hij echter niet geschikt, om op dit oogenblik verder te behandelen.

De heer *v. Dielen* herinnert, dat er nader gelegenheid zal wezen deze zaak meer bepaald te behandelen.

De beraadslagingen vervolgens gesloten wordende, wordt de begr., zonder hoofdelijke omvraag, goedgekeurd.

De begr. der dienstdoende schutterij komt hierop in behandeling. Deze wordt zonder diskussie goedgekeurd.

Wordt hierop in beraadslaging gebragt de voordragt van B. en W. omtrent de aanneming van het legaat van *f* 2000, door den heer *Stevens* gemaakt aan de armenscholen der Hervormden alhier, (geene diakonie-scholen), waarmede B. en W. dus meenen dat de Parochie-scholen zullen bedoeld zijn.

De heer *v. Boetzelaer* kan zich met de voordragt van B. en W. niet vereenigen, omdat dezelve niet beantwoordt aan de uitgedrukte wilsverklaring van den testateur, die, heeft willen bevoordeelen de armenscholen der Hervormden, en daardoor aangeduid scholen van een bepaald kerkgenootschap, waaronder de parochiescholen niet kunnen gerangschikt worden, en zoude dus naar zijne meening eene verklaring noodig zijn van het Hervormd kerkbestuur, dat zoodanige scholen als in het testament beschreven zijn, bij hen niet bestonden. Hij gelooft echter dat er wel degelijk zulke scholen bestaan Er zijn avondscholen, bestuurd door eene speciale komm. uit den kerkeraad; zamengesteld uit predikanten en ouderlingen, welke in geene betrekking staan met de komm. voor de diakoniescholen, noch waarvan de gelden door den boekhouder der diakonie worden beheerd, en waar het onderwijs aan armen kosteloos wordt gegeven. Hij heeft zich overtuigd, dat de overledene tot onderhoud dier scholen jaarlijks bijdroeg, en zoude dus voorstellen, dat de beslissing in deze zaak mogt blijven aanstaan, tot dat er een nader onderzoek zal zijn ingesteld omtrent de bedoeling van het testament.

De heer *v. Dielen* antwoordt hierop, dat er een schrijven bij B. en W. is ontvangen van exekuteuren in den boedel van wijlen den heer *Stevens*, die wenschten onderrigt te worden, welke de in het testament aangewezen scholen konden zijn. Burg. en Weth. hebben geene andere beteekenis aan de woorden van het testament kunnen geven, dan dat de Parochiescholen waren bedoeld, omdat die bepaald meer hervormde armenscholen kunnen geacht worden, zonder door diakenen te worden beheerd. Immers $\frac{9}{10}$ der op die scholen gaande kinderen zijn van Hervormde ouders. Met die uitlegging der woorden van het testament is door exekuteuren genoegen genomen. Spr. herinnert, dat in het door het dagelijksch bestuur ontvangen uittreksel van het testament staat: »niet de diakoniescholen, hiervoren reeds bedacht." Daaruit mag men afleiden, dat de eigenlijk genoemde diakoniescholen niet kunnen bedoeld wezen.

De heer *Voswinkel Dorselen* ondersteunt het voorstel van den heer *v. Boetselaer*, om de zaak nu nog niet te beslissen, maar eerst nader te onderzoeken, welke diakoniescholen zijn bedacht, om vervolgens daaruit te kunnen opmaken, welke de bedoelde armenscholen kunnen wezen. Er staat toch: »de Hervormde Armenscholen, niet de diakoniescholen hiervoren reeds bedacht." Waren nu bijv. de uitsluitend Nederduitsche Herv. diakoniescholen reeds bedacht, dan konden welligt door den erflater onder de stads Hervormde armenscholen ook de Waalsche diakoniescholen bedoeld zijn, en die, naar Sprs. oordeel, dan teregt mede aanspraak op het legaat zouden kunnen maken.

De heer *Boer* zegt, dat reeds door den Voorz. de gronden zijn opgegeven, waarom B. en W. het voorstel gedaan hebben, om het legaat aan de Parochiescholen te aanvaarden; de exekuteuren hebben die zienswijze dadelijk goedgekeurd. De exekuteurs die geacht worden de bedoeling van den testateur het best te kennen, zijn de uitvoerders van diens wil; ze zijn 't best in staat de woorden van het testament te verklaren. Ze kunnen zich echter vergissen; maar dan is het hier de plaats niet, waar het min of meer juiste van hunne zienswijze behoeft te worden besproken. Zij die zich door de uitlegging der exekuteuren benadeeld achten, moeten zich tot hen wenden of de zaak voor den regter brengen.

De heer *de Jong v. Beek en Donk* is niet genoegzaam ingelicht in deze zaak; hij vereenigt zich dus gaarne met het voorstel van den heer *v. Boetselaer.* Hij kan niet instemmen met de zienswijze van den heer *Boer*, dat men den raad niet zou kunnen bemoeijelijken, als deze het legaat voor de Parochiescholen aannam; hij zou het niet voorzigtig achten als de raad zich onnoodig bloot stelde aan eene procedure, en dat ware te wachten, als hij zich op de voorgestelde wijze in 't bezit stelt van het legaat; hij meent, dat men de zaak moest onderwerpen aan 't onderzoek der regtskundige kommissie, en geeft dit aan den raad in overweging, mits de zaak intusschen uitgesteld worde zonder praejudice voor nadere beslissing.

De heer *v. Rees* vereenigt zich geheel met de meening van den heer *de Jong.* Als de raad het legaat aanneemt, verklaart hij daardoor, dat het aan de stad toekomt, en dat kan hij niet onvoorzigtig doen, maar alleen na rijp onderzoek der zaak.

De heer *de Muralt* zegt, dat toen hij medewerkte tot het in gereedheid brengen van de voordragt, die thans in behandeling is, hij niet bekend was met het bestaan van scholen, als waarvan de heer *v. Boetselaer* gesproken heeft. Nu er blijkt, dat er nog andere scholen zijn, die bij het testament kunnen bedoeld zijn, zou ook hij er bezwaar in zien de voordragt aan te nemen. Voor de procedure tegen de stad is Spr. minder bevreesd; de exekuteuren zullen in ieder geval moeten worden aangesproken, als er sprake is van verkeerden uitleg aan het testament gegeven. Maar hij acht het niettemin verkieslijk alle moeijelijkheid te voorkomen, hij meent dus een nader onderzoek der zaak noodig en ondersteunt het voorstel van den heer *v. Boetselaer.*

Ook de heer *v. Lier* vreest geene procedure, maar hij gelooft, dat eerst een behoorlijk onderzoek noodzakelijk is naar de bedoeling des testateurs, omdat de Raad dient te weten, wat hij aanneemt. Hij zou intusschen in bedenking geven of men niet een volledig afschrift van het testament zou vragen, ten einde de ware bedoeling van den erflater beter te kunnen nagaan.

Nadat de heeren *de Graaf* en *Schuller* eene verduidelijking der woorden van het voorstel tot verdaging van den heer *v. Boetselaer* hebben gevraagd en verkregen, wordt dat voorstel aangenomen met 16 tegen 2 stemmen, die van de heeren *Boer* en *v. Schermbeek.*

De heer *Bosch* vraagt, op welke wijze thans uitvoering aan dit raadsbesluit zal worden gegeven. De Voorz. geeft daarop te kennen, dat B. en W. eerst zelven de zaak nader zullen onderzoeken, om haar dan waarschijnlijk in handen te geven der regtskundige komm.; na het advies van die komm. te hebben verkregen, zal het dagelijksch bestuur den raad nader inlichten, wat de vruchten zijn van het vernieuwd onderzoek. Op de aanmerking van den heer *v. Hengelaer*, dat de zaak die hier te beslissen zal zijn eene verklaring is van de bedoeling van een erflater en dat dus welligt het onderzoek minder juist aan eene regtskundige komm. zou opgedragen wezen, antwoordt de heer *v. Dielen*, dat het daarom het best zal wezen de zaak haar gewonen loop te laten, waardoor B. en W. zullen in staat gesteld worden nadere voordragten aan den Raad te doen.

Eene voordragt van B. en W. tot vaststelling van het 2. supplitoire kohier der hondenbelasting wordt goedgekeurd.

Eene voordragt van B. en W., om eene aanvraag van den heer *v. d. Broeke* tot aankoop van een stuk stadsgrond niet in te willigen, wordt door den raad aangenomen.

De raad vereenigt zich ook met het voorstel van B. en W., om een rekwest van den heer *Hoogeveen* tot aankoop van een stuk stads grond, niet in te willigen.

Eene derde aanvraag tot aankoop van een stuk stadsgrond bij de Willems-Barrière, door den heer *Wolters* gedaan, wordt evenzeer op voordragt van B. en W. door den raad afgewezen, nadat de heer *de Graaf* er aan had herinnerd, dat bij het onderzoek der sted. begrooting er sprake van is geweest, dat het zeer geschikt voorkwam, dat enkele stukken stadsgrond mogten worden van de hand gedaan, en dat onder die stukken juist het thans aangevraagde behoorde, terwijl de Voorz. had geantwoord, dat het dagelijksch bestuur reeds vele aanzoeken voor dat stuk grond had gehad, maar die steeds had afgewezen, juist omdat het zoo goed gelegen was en zelfs het eenigermate eene bestemming van stadswege op het oog had. Mogt men evenwel later het stuk willen afstaan, dan zou het zeer geschikt schijnen, om het in publieke veiling te brengen.

Komt hierop in behandeling het rapport der kommissie in betrekking tot de verdeeling der stad in wijken en buurten; de konklusie van dat rapport strekt tot opheffing der buurten, met ontslag der buurtschouten; nieuwe nummering der huizen, regeling van den werkkring der wijkmeesters, enz.

De heer *Boer* vraagt eenige inlichting aan den rapporteur, wat er mede bedoeld is, als er in de konklusie sprake is eerst van opheffing der buurtschouten en daarna van regeling van den nieuwen toestand der zaken. Zou men dan eerst willen opheffen, om daarna nieuw te regelen?

De heer *de Muralt* zegt, dat het de bedoeling der kommissie is geweest, om, als er voor de nieuwe indeeling der wijken en den werkkring der wijkmeesters eene nieuwe regeling ontworpen wordt, de buurtschouten op te heffen; die buurtschouten bestaan zelfs nu nog slechts in naam, en doen reeds geene diensten meer.

De heer *v. Boetzelaer* vraagt, of men niet eerst eene nieuwe indeeling der stad zal voordragen, alvorens verder in de bijzonderheden te regelen; Spr. zou trouwens in de opheffing der bestaande wijken en buurten nog al bezwaar hebben.

De *Voorz.* deelt als lid der komm. mede, dat het er haar om te doen is geweest de grondslagen vastgesteld te zien, waarop de geheele zaak verder zou geregeld worden en zulks ten einde te voorkomen dat er welligt vergeefsch werk gedaan werd. Wanneer de raad zich met deze grondslagen mogt kunnen vereenigen, dan zullen die grondslagen in toepassing gebragt worden op de verdere reglementaire bepalingen op dit stuk te maken.

De heer *de Muralt* geeft nog te kennen, dat er geen plan bestaat, verandering te brengen in de bestaande wijken; wel is de verdeeling in wijken zeer slecht; dit blijkt duidelijk als men slechts een oog op de kaart van Utrecht werpt, en weet, dat de eene wijk het dubbel der bevolking telt van de andere. Maar de kommissie is teruggedeinsd voor de bezwaren van eene verandering der wijken; zij heeft daarom slechts voorgesteld de opheffing der verdeeling van de wijken *in* buurten.

De konklusie van het rapport der Kommissie wordt hierop aangenomen.

De heer *Schuller* wijst er op, als Burg. en Weth. de zaak der verdeeling der stad nader zullen regelen, hoe voor eenige jaren nieuwe naambordjes aan de

straten zijn geplaatst; men heeft daarbij echter een stelsel aangenomen, dat teregt door vreemdelingen absurd wordt gehouden; want in plaats van de namen op de bordjes te doen plaatsen, die gewoonlijk aan de straten gegeven worden, heeft men namen gekozen welligt uit den tijd van *Karel V*. Men heeft straten genoemd bij namen, die niemand kent en die uit oude archieven schijnen te zijn opgedolven. Zoo heet de bekende *Gortsteeg* thans *Haverstraat*. Een vreemdeling, die dus in de Gortsteeg moet wezen en daartoe de Oude Gracht langs gaat, zal naar de bordjes zien, en nimmer er aan kunnen denken, dat de Gortsteeg in Haverstraat is herdoopt. Op die wijze zijn bordjes lastiger dan in 't geheel niets te hebben. Hij geeft deze zaak aan B. en W. in overweging bij de nadere bearbeiding van het rapport.

De raad gaat hierna over tot de benoeming van vaste kommissiën.

In de *kommissie van finantiën* worden herkozen de oudleden, de heeren *Schuurman* met 16, *v. Veersen* met 12, *Schuller* met 17, en als nieuw lid de heer *Bosch* met 10 stemmen.

In de *kommissie van fabrikage* worden herkozen de oudleden, de heeren *Jongeneel* met 17, *Bake* met 15, *v. Boetselaer* met 16, en als nieuw lid de heer *Visscher* met 10 stemmen.

Tot zevende lid der vaste kommissie, bedoeld bij art. 166 der gemeentewet, belast met het ontwerpen en herzien der verordeningen, welke kommissie reeds uit zes leden bestaat, wordt gekozen de heer *Pabst* met 11 stemmen.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Woensdag 18 *November*.

Tegenwoordig zijn 32 leden; afwezig de HH. *v. Asch v. Wijck v. Veersen*, *Kien*, *Laan*, *Menso*, *Hardenbroek*, *Strick v. Linschoten*, *de Geer* en *v. d. Poll*.

De heer *v. Hoytema* deelt namens ds komm. van rapp. mede dat het verslag betreffende het ontwerp-reglement op de waterschappen waarschijnlijk nog deze week geresumeerd zal worden en stelt voor om het, voor het wordt uitgebragt, te laten drukken en ronddeelen.

Dien overeenkomstig wordt besloten.

Aan de orde is het voorstel van den heer *Ackersdijck* betreffende de Visschersteeg.

De beraadslagingen hierover worden geopend.

Den heer *v. Beeck Calkoen* komt de rede van den heer *Ackersdijck* voor eenig antwoord te vereischen. Spr. zal trachten daarbij niet toe te geven aan gevoeligheid voor 't gene die rede kwetsends had: — en alléén het eigenlijk punt in geschil op den voorgrond te stellen. De heer *Ackersdijck* oordeelt dat, naar algemeene beginselen van politieregt, de afsluiting op de Visschersteeg, bij gebreke dat zulks door den burgemeester geschiedde, van wege Gedep. Staten, des noods *vià facti*, had behooren weggeruimd te worden. Dit zou waarschijnlijk juist zijn, indien er geene bepalingen omtrent dit onderwerp voorkwamen in het reglement op de wegen. Nu er geschreven regtsbepaling bestaat, houdt de toepassing van algemeene beginselen op. Ten onregte is er gesproken van een toestand van *regteloosheid*: de zaak was geregeld door eene regtsbepaling, inhoudende dat de *regter* den termijn der opruiming zou bepalen. Naar de eenvoudige voorstelling van Gedep. Staten moest die bepaling (ofschoon langwijlig, ofschoon soms schadelijk) *geëerbiedigd worden zoolang zij bestond*, — maar was er tevens aanleiding om de intrekking of wijziging dier bepaling aan de verg. voor te dragen. Het komt Spr. voor, dat de meeste waarborg voor genoegzame veerkracht bij een bestuur gelegen is in getrouwe naleving der wetten. Spr. gelooft daarbij, dat het onder de vorige orde van zaken (voor 1795) gemakkelijker ging naar zekere algemeene begrippen van regt en billijkheid te handelen dan in onzen tijd, waarin allerwege de strekking wordt waargenomen om alles naar geschreven wetten af te doen, en slechts dat voor regt te houden 't gene door eene bepaling zwart op wit kan aangewezen worden. Op grond dezer beschouwing acht Spr. het van wezenlijk belang dat de bepaling in het reglement, welke aan een behoorlijk en veerkrachtig optreden der burgerlijke besturen en der administratieve magt in den weg staat, worde opgeheven. Spr. zoude gaarne in deze diskussie gezien hebben dat met billijkheid de bezwaren van wederzijde waren in aanmerking genomen. Spr. erkent dat hier een allermoeijelijkst vraagstuk geldt, de grenzen namelijk der uitvoerende en regterlijke magt. Men geve voorts toe, dat geen der beide gevoelens in de toepassing tot derzelver uiterste konsekwensie kunnen gedreven worden: want gaarne wordt altans door hem toegegeven dat, indien er werkelijk *periculum in mora* ware geweest, hij zou gemeend hebben dat onverwijlde tusschenkomst van het bestuur en van Gedep. Staten gevorderd zou zijn geworden; in dat geval echter zouden Gedep. St., tegen de letter van het reglement, op eigen verantwoordelijkheid, *extra ordinem*, gehandeld hebben, onder het gevaar van beschuldiging van overtreding van bevoegdheid, — maar aan de andere zijde behoort eveneens toegegeven te worden dat het niet admissibel is in onzen regeringsvorm eene bevoegdheid van handelen toe te kennen tegen den inhoud van geschreven bepalingen. Is er nu strijd tusschen het geschreven regl. en algemeene beginselen van staatsregt, men zal wel doen met dien op te heffen. Daartoe dient het voorstel van Gedep. Staten. En waartoe dient nu de motie van orde. Om eene afkeuring van de handeling van Gedep. Staten te kennen te geven; om te verklaren, dat de bepaling van art. 85 hun het handelen niet verbiedt, en zij daarom tot handelen verpligt waren geweest. En met welk gevolg? Is het om te besluiten dat Gedept. Staten het art. zullen te lezen en op te vatten hebben in den zin des voorstellers? Dit is onmogelijk, daar de Staten wel eene wetgevende magt, maar niet de authentieke uitlegging hunner wetten hebben. Om een *wensch* te kennen te geven, den wensch dat Gedep. Staten zullen lezen 't geen er naar hunne overtuiging niet te lezen staat? Dit is immers even onmogelijk. Men erkenne veel liever met Gedep. Staten dat het althans veel duidelijker en eenvoudiger was, zoo art. 85 niet was geschreven; en dat het daarom verkieslijker is, door de weglating daarvan alle belemmering van de vrije werking van 't gewoon politieregt op te heffen.

De heer *Ackersdijck* zegt gisteren omstandig de gronden voor zijn voorstel te hebben uiteengezet en niet te verlangen daarop terug te komen; intusschen, Spr. moet veeleer verschooning vragen, dat hij de verg te lang heeft bezig gehouden. Hij heeft met eenigen ijver gesproken, en welligt daardoor aanleiding gegeven, dat een der leden heeft gezegd, dat het beter ware, dat onderwerp niet te behandelen, daar het aanleiding gaf tot animositeit; Spr. heeft daarover nagedacht, en hij vermeent, eenige opheldering daarover te moeten geven. Er kan soms, zegt hij, in eene verg. een onderwerp behandeld worden op zoodanige wijze, dat men wenschen mogt, dat het niet behandeld wierd, omdat het driften opwekt. Spr. vraagt of dat op dit onderwerp toepasselijk is? wat hem betreft, is hij zich daarvan niet bewust; die soort van animositeit toch kan veroorzaakt worden door partijbelang, door bijoogmerken, of door opzet om oppositie te voeren; zal men nu Spr. daarvan kunnen beschuldigen? hij gelooft niet zich daaromtrent het geringst verwijt te behoeven te doen; doch erkent gaarne, dat hij met ijver gesproken heeft, en wat is daarvan de oorzaak? juist dat Spr. zich met dat onderwerp opzettelijk heeft bezig gehouden. Het is niet mogelijk, dat elk lid over ieder onderwerp een grondig onderzoek in het werk stelle; doch het is nuttig dat ieder poge toe te lichten de zaken die meer bijzonder tot zijn werkkring of tot zijne studiën behooren. Zoo b. v. verlangt hij omtrent de veenen door mannen van het vak onderrigt te worden. Doch de vraag omtrent het handhaven der wegen scheen hem toe meer van zijne taak te zijn. Hij heeft gepoogd ze grondig te onderzoeken, en, hij moet bekennen, naarmate hij er zich meer mede bezig hield, bekwam zij voor hem meer belang; hij beschouwde haar van meer zijden, dan der verg. welligt zijn opgevallen. Spr. hield het voor eene zaak van het uiterst gewigt, zoo zelfs dat bij hem is opgekomen, dat de pligt op hem rustte, al het mogelijke te doen ten einde het goede beginsel te doen zegevieren. Dat gevoel en die overtuiging dat het hier meer geldt dan een strijd van een eigenaar over aanspraken die hem betwist worden; dat het hier geldt den eerbied voor de wettige overheid en de zaden van ongehoorzaamheid die men strooit voor de toekomst, dat is het wat hem met zooveel ijver heeft doen spreken. Wanneer men gadeslaat welke de veranderingen zijn in den lateren tijd verkregen, dan zal men zien, dat men veel meer waarborgen heeft tegen willekeur, dan vroeger, — er is meer vrijheid, dat is, men behoeft niet te gehoorzamen aan willekeurige bevelen; die toestand nu doet eene misvatting opkomen, en wel van den schadelijksten aard, dat men nl. meent, dat men nu veel minder behoeft te gehoorzamen aan de overheid dan vroeger, en het omgekeerde is juist het geval; terwijl aan de eene zijde de willekeur niet kan plaats vinden, zoo moet ook, zal er maatschappelijke orde zijn, aan de andere zijde de meest onweêrstaanbare kracht zijn, als de overheid handelt overeenkomstig de wet; en als men de belangen der maatschappij wil behartigen, behoort men het volk dat in te prenten. Wat is nu vraagt Spr., de toestand van dien weg? wat is dat verschijnsel, dat de weg door een privaat man wordt ingenomen? dat verschijnsel maakt meer indruk dan men zich voorstelt, het is eene daad van willekeur van een overmoedig grondeigenaar, en nu staat het publiek daarvoor en zegt: die groote heer doet wat hij goed vindt, en de regering kan daaraan niets doen; die weg is toch verklaard een publieke weg te zijn, en wordt dus een vertoon van magteloosheid gegeven, wanneer de wettige overheid het publiek daarvan willekeurig laat afsluiten; — »en als wij het minste iets doen, worden wij gestraft." Dan, zegt Spr., houdt men het er voor, dat wat anders regt was nu onregt wordt. Hierdoor geschiedt een groot kwaad in de maatschappij, en dat is bij Spr. de indruk dien de zaak gemaakt heeft. Spr. heeft gemeend, dat men zich vergistte, dat men zich voorstelde niet te kunnen handelen, terwijl de wet dat juist gebiedt. Als Spr. zich dus ijverig betoont is animositeit in den gewonen zin hem vreemd, en zoover is het er van af dat Spr. optreedt tegen de autoriteit, dat hij, ware het hem doenlijk geweest, niet over de zaak gesproken had. Als Spr. echter eene overtuiging heeft, is het pligt, dat hij poogt die mede te deelen, vooral als hij meent dat de vergissing van zoo groote gevolgen kan zijn, en daartoe strekt zijn voorstel. Nu is, zegt Spr., de heer *Calkoen* opgetreden, voor wien hij de grootste achting koestert, en heeft der verg. duidelijk gemaakt, hoe door Gedep. Staten die zaak was beschouwd: hij beweert, dat er geen *periculum in mora* was; en dat in het regl. niet stond geschreven dat men zelf moest handelen; hoewel men niet kon verbergen, dat dit toch niet algemeene regel zijn kon, dat alle wegen willedeurig zouden kunnen worden afgesloten, en men dan zou moeten beproeven een vonnis te bekomen in eene politiezaak. Wat vraagt Spr., is nu oplossing van die schijnbare strijdigheid? Naar zijne overtuiging blijkbaar, dat men niet onderscheiden heeft de politie-aktie die niet anders is dan eene aktie van straf; dat is een repressieve maatregel, en de preventive tusschenkomst, die de openbare orde handhaaft. Er is wel gezondigd tegen de bepalingen van een politie-regl.; maar de overtreder heeft nu veel meer gedaan, hij heeft eens anders goed geusurpeerd, en dat goed was een goed van de gemeente, het was publiek domein, en gelijk een privaat man zijn goed beschermt, moeten zij het toezigt houden over het publiek domein datzelfde doen, en dat toezigt is opgedragen aan het gemeente-bestuur en de Prov. Staten. Duidelijk staat het in de gem.-wet, artikel 179 litt *h* en de prov. wet, art. 137. Men is op den preventieven maatregel om te beletten dat het kwaad geschiedde of voortduurde niet bedacht geweest. En toch is die maatregel zeer gewigtig ten opzigte van het usurperen van eens anders vast goed, dat daarop in den regel geen straf bepaald is. Hij die in dit geval zich zulk een feit veroorloofd en openlijk de autoriteit getart heeft, zou wanneer het eene ernstige straf gold, waarschijnlijk niet veroordeeld zijn; in het vonnis toch wordt gezegd, dat de heer *Fabricius* niet bekend en niet ontkend heeft, doch dat men uit de *indices* toch kan aannemen, det hij het gedaan heeft; en gold het eene misdaad, dan ware hij vrijgesproken, doch in politie-zaken neemt men het ligter. Spr. vraagt of het nu een zoo groot kwaad zoude zijn, dat Gedep. Staten zeiden: wij hebben ons vergist; de repressieve maatregel is niet aangewend, en dien zullen wij terstond aanwenden. Doch de heer *v. Beeck Calkoen* heeft echter gezegd: ja wij moeten ons houden aan het geschreven regt; — maar heeft de gem.-wet lett. *h* niet in art. 179 voorgeschreven, dat, als er slagboomen op een weg gevonden worden het plaatselijk bestuur die moet wegruimen? Als dat zoo is, dan is er eene geschrevene wet, en het is onmogelijk dat de wet door een politie-reglement zoude zijn te niet gedaan. Wat nu betreft het gezegde door den heer *Calkoen* dat het op *dezen* weg minder aankwam, meent Spr., dat dit lid bij nader inzien wel zelf zal bekennen, dat, als het geldt de toepassing eener wet, men niet vraagt of die in het eene geval meer in het andere minder moeijelijk is. Dat men in het eerste oogenblik gedacht heeft: dat is een weg van ondergeschikt belang, kan Spr. begrijpen; maar dat men nu nog zoude beweren, dat dit regt willekeurig tens was, dat zoude hem bedroeven. Spr. wil nu nog een enkel woord zeggen over het gezegde door den heer *Broers* in de vorige verg., dat men de zaak nu wel aan den Hoogen Raad kan overlaten; Spr. ziet daarin ook eene vergissing, want de Hooge Raad zal niet beslissen of het plaats. best. de beletsels moest wegruimen, want het bestuur van de gemeente de Bildt is niet in het proces; wat de Hooge Raad dus beslist heeft alleen betrekking op den repressieven maatregel, maar over den preventieven is geen proces en kan geene beslissing vallen. Spr gelooft dus bij de verg. te moeten aandringen, dat zij overeenkomstig zijn voorstel besluite. Maar, vraagt men welligt, als wij niet zoo besluiten, zou dan niet van zelve de zaak zich voegen en zouden die slagboomen dan niet toch worden weggenomen? Spr. zou zeer verlangd hebben dat de zaak op die wijze geëindigd ware; en hij moet bekennen, dat de oorspronkelijke brief van Gedep. Staten, hem daarop hoop gaf, wijl daarin gezegd wordt dat als eenmaal de leggers definotief waren vastgesteld, alle beletselen op dien weg konden worden weggeruimd; op grond daarvan had Spr. zich voorgesteld dat deze verg. de mededeeling zoude hebben ontvangen, dat nu die legger was gearresteerd, en dat daarop terstond die slagboomen waren weggenomen; doch, als iets onverklaarbaars vindt Spr. in de jongste missive gezegd dat als het vonnis gekasseerd wordt, het onberekenbaar is, wanneer die slagboomen zullen kunnen worden weggenomen; Gedep. Staten zijn dus op nieuw tot eene soort van wankelmoedigheid gekomen, die Spr. zich niet kan verklaren; Spr. kan niet nagaan, hoe dat proces de minste belemmering voor Gedep. Staten kan opleveren; die aktie loopt enkel over de straf en kan niet aan hem die misdoet een verkregen regt geven. Hoe kan men zeggen: op alle andere wegen zouden wij de slagboomen wegnemen, maar omdat tegen den heer *Fabricius* eene boete gevraagd is, heeft hij het regt om te vorderen dat wij ze laten staan; Spr. kan zich niet denken welke soort van regt daardoor zou verkregen worden; — een regt om voort te gaan met willekeurig te handelen? Dit nu doet bij Spr. de overtuiging opkomen, dat het van het uiterst belang is, dat de verg. uitspreke dat art. 179 litt. h. der gemeentewet niet door art. 85 van het regl. is vernietigd; doet men dat, dan verwacht Spr. daarvan groot nut, daar het tot de kracht der gem. besturen zal bijdragen, als hier wordt uitgesproken, dat wat de wet voorschrijft moet worden nageleefd, en men zelfs niet behoeft te onderzoeken of de bepaling van een reglement *schijnt* daarmede in strijd te zijn.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.